

de Volkskrant

OPINIE

Opinie: Wie gaat al die zonnepanelen en warmtepompen eigenlijk installeren?

De energietransitie van fossiel naar duurzaam komt in een enorme versnelling. Maar er is lang niet genoeg personeel voor al het werk dat daarbij komt kijken. Verduurzamen is alleen mogelijk als we nu de falende arbeidsmarkt vlottrekken.

Simone Heidema, Nienke Meijer, Jeroen Smit, Joost Farwerck en Mariëlle Lichtenberg 30 oktober 2021, 12:00

Dit weekend start in Glasgow de klimaatop. Of er een nieuw akkoord komt is de vraag, maar een conclusie is nu al duidelijk. Als we de opwarming van de aarde deze eeuw echt tot 2 graden willen beperken, moet de draai naar duurzame energie versneld worden gemaakt. Een gedeeld gevoel van urgentie leidt ook in ons land tot steeds meer radicale keuzes: van de NAM die zijn gas- en olievelden verkoopt tot het pensioenfonds ABP dat deze week aankondigde te stoppen met beleggen in olie- en gasbedrijven. Die 15 miljard euro zal in duurzame energieopwekking worden geïnvesteerd.

Dat geld is hard nodig. De transitie naar groen en duurzaam vereist een ingrijpende investering in onze energie- en digitale netwerken. De behoefte aan elektriciteit zal de komende 25 jaar waarschijnlijk verdubbelen. Om dat mogelijk te maken is naast geld ook enorm veel man- en vrouwkracht nodig, met name klimaattechnici.

Straten openmaken

Die zijn nodig om naar schatting eenderde van alle straten open te maken zodat de capaciteit van het netwerk kan worden vergroot. Om al die windmolens, zonnepanelen en warmtepompen te installeren. De International Renewable Energy Agency becijferde dat er wereldwijd 122 miljoen banen zullen ontstaan in de energiesector. En wie gaan miljoenen zonnepanelen en warmtepompen installeren? Zonder voldoende handen is het onmogelijk klimaatambities te verwezenlijken.

Het dreigende tekort aan personeel is eigenlijk een gebrek aan

visie, stelde Marieke de Ruiter terecht in de Volkskrant. Onze arbeidsmarkt is er simpelweg niet op gericht om tekorten op te lossen. Het systeem frustreert iedereen die wil overstappen naar een andere sector. De coronacrisis liet zien dat er voldoende animo is te switchen als er op plekken geen werk meer is, zoals horeca en evenementenbranche. Toch blijft doorstromen naar plekken waar mensen echt van betekenis zijn, zoals de energiesector of de zorg, om altijd vreselijk ingewikkeld.

Doorstroming

Vooral 'diploma- en cv-discriminatie' frustreert de noodzakelijke doorstroming. Het niet hebben van de juiste papieren frustreert gemotiveerde mensen om door te stromen. Het is hoog tijd om mens en baan te matchen op onderliggende kwaliteiten en nodeloos ingewikkelde en langdurige zijinstroomtrajecten in te ruilen voor SuperScholing: flexibel en modulair onderwijs dat overstappers alleen datgene leert dat ze nodig hebben. Om de circulaire economie mogelijk

te maken, is een circulaire arbeidsmarkt nodig waar talenten optimaal worden benut en 'hergebruikt'.

Driehonderd bedrijven en instellingen verenigd in doe- en denktank De Buitenboordmotor laten in experimenten al zien dat naadloos overstappen naar tech-bedrijven, installatietechniek en IT (en daarnaast zorg en onderwijs) wél mogelijk is. Gewoon door te kijken naar wie iemand is en door drive, ambitie en talenten zwaarder te laten wegen dan een papieren cv.

Geld beschikbaar

Hiervoor hoeven geen nieuwe (bureaucratische) instanties opgericht te worden. Werkgevers en instellingen kunnen elkaar helpen door arbeidskrachten door te laten stromen van krimpssectoren naar groeisectoren. Er is meer dan een miljard euro beschikbaar binnen bedrijven, bij de overheid en bij branche-organisaties. Dat geld wordt verbazingwekkend genoeg nauwelijks structureel ingezet om overstappers van sector naar sector duurzaam te begeleiden.

Steeds meer bedrijven voelen zich verantwoordelijk voor de oplossing van het klimaatvraagstuk, en kondigen aan over te stappen op duurzame energievoorziening. Maar die moet er straks wel op tijd zijn. Pas als we zien dat verduurzaming van onze arbeidsmarkt een voorwaarde is voor de verduurzaming van onze economie, kunnen we ervoor zorgen dat de energietransitie de snelheid krijgt die nodig is.

Simone Heidema (De Buitenboordmotor, CPI), Nienke Meijer (De Buitenboordmotor, PostNL, Deloitte), Jeroen Smit (onderzoeksjournalist), Joost Farwerck (KPN), Mariëlle Lichtenberg (Rabobank).

De auteurs zijn verenigd in doe- en denktank De Buitenboordmotor, waarin meer dan 300 bedrijven en instellingen, ondernemers, publicisten, wetenschappers en startups werken aan een samenleving waarin iedereen van betekenis kan zijn en blijven.

Simone Heidema

Joost Farwerck

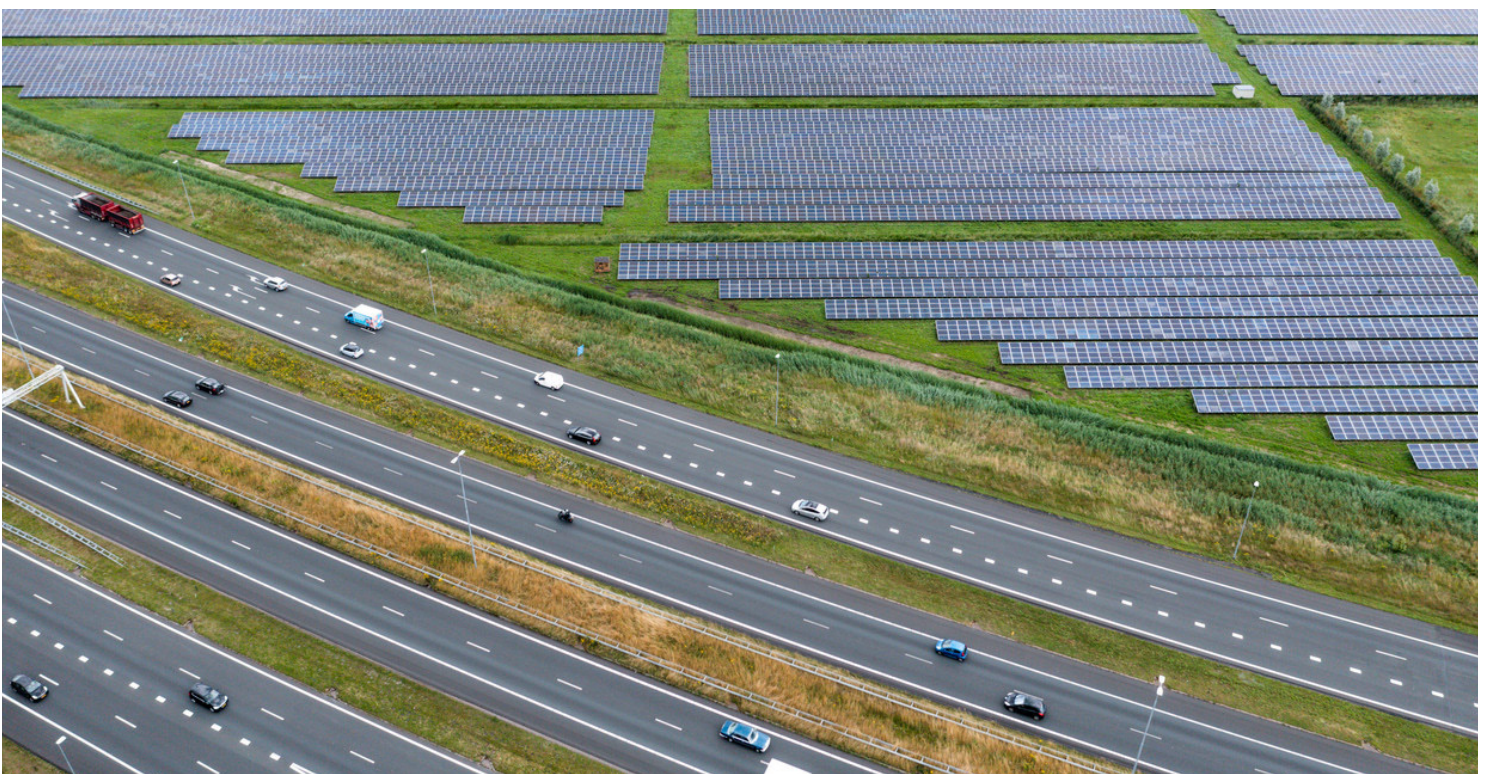
Nienke Meijer

Mariëlle Lichtenberg

Jeroen Smit

En park met zonnepanelen naast de snelweg A1 bij Eemnes. Beeld Freek van den Bergh / VK